

Ahmet Kurt

Izvod iz knjige: *Mahala Carina u Mostaru – historija i razvoj grada,*

Izdavač: Dobra Knjiga; First edition (1 Jan. 2021)

ŠETNJA KROZ MOSTAR I NJEGOVU HISTORIJU

GORANSKE PORODICE U MOSTARU

U knjizi Mahala Carina u Mostaru spomenuo sam nekoliko goranskih familija koje su živjele u Mostaru, pa mi se povodom toga javio dr Forcim Kola sa univerziteta u Tirani čiji su preci živjeli u Mostaru do 1920-ih godina. Goranaca danas ima svega oko 60.000 hiljada, od toga broja najviše desetak hiljada živi u njihovoj postojbini koja je na tromeđi Albanije, Kosova i Makedonije, islamske su vjeroispovijesti, a jezik je najbližnji makedonskom. Kao prezime nosili su očevo ime sve do novijeg doba.

Još davne 1477. godine zabilježeno je da su tri od ukupno trideset i jednog posadnika mostarske tvrđave bili sa prostora današnje Albanije i Kosova - Šimerd, Jusuf i Arnaut Karadža. Kroz pet narednih stoljeća u Mostaru je uvijek bilo ljudi sa ovih prostora, a priliv se povećava poslije Balkanskih ratova dolaskom izbjeglica, antičkih Albanaca, Goranaca i Turaka sa prostora kojeg je Osmansko carstvo tada izgubilo. Poslije nestanka Austro-Ugarske i stvaranja Kraljevine SHS/Jugoslavije neki su se, kao preci dr Forcima, vratili u Albaniju, ne želeći ponovo živjeti u drušvenom uređenju iz kojeg su oni izbjegli.

U Mostaru je živjelo dvanaestak goranskih porodica, polovina od njih u mahali Carina. Većina je držala poslastičarnice i vrijedno, radili po cijeli dan. Djecu su vaspitavali da žive skromno i da se uzdaju samo u svoj rad. Nikoga nisu opterećivali pričom o svojoj hudoj sudbi zbog koje su morali napustiti svoja ognjišta. Posebno su njegovali dobre komšijske odnose, uvijek spremni priteći u pomoć. Na ovoj slici iz 1958. godine vidimo u bašti njihove kuće na Carini Nezira Hazirovića, sina Hazera Bahtijara i suprugu Imku, također Goranku, rođenu Kahrimanović (Kahrimani), kćerku Kahrimana Eminovića. Imka i Nezir dobijaju dva sina i dvije kćerke. Još kao dječacima, po nepisanom adetu, sinovima su opasane kecelje u slastičarnici kako bi se učili da preuzmu očev posao, ali jedan od, Mehmed-Mešak, demonstrativno baca kecelju jer u njegovom mladalačkom zanosu biti slastičar nije bilo neko zanimanje za momka koji želi promijeniti svijet, te odlazi na automehaničarski zanat. U prvim godinama Drugog svjetskog rata, kao 16-godišnjak pridružuje se partizanima. Slastičarnicu preuzima mlađi brat Bahtijar-Bato, a kasnije Batini sinovi. Bato i Mešak žene se sa djevojkama iz starih mostarskih porodica, Sefić i Hadžiosmanović.

Imkina braća, Emin, Bajram i Ramiz, stanovali su u Srednjoj ulici na Carini. Bajram kasnije postaje najpoznatiji mostarski poslastičar. Emin, u Drugom svjetskom ratu poznati dobrotvor koji je pomagao izbjeglu djecu, male mahadžire, ispred četničkih pokolja, nije imao djece, pa uzdiže Mustafu, sina svog brata Ramiza. Osim Mustafe Ramiz je imao djecu Muhameda-Hamu, Nijaza i Jasminku. Mustafa Kahrmanović, poznatiji kao Mujo kasnije se, na osnovu svog tabijasuzluka, profiliše kao jedna od gradskih legendi, kako to Mostarci vole zvati. Malo je poznato da je Mujo, kada bi umro neki Mostarac uvijek zaključavao slastičarnicu i obavezno odlazio na dženazu ili sahranu.

Od potomaka ovih dvanaestak mostarskih goranskih familija do današnjih dana je nastalo preko sto porodica, od kojih su mnogi u ratu 1992-95. kao druga ili treća generacija, opet postali izbjeglice i morali bježati iz svog grada.

Privatna arhiva: Nezir Hazirović, sin Hazera Bahtijara i supruga Imka, također rođena Kahrmanović (Kahrmani)